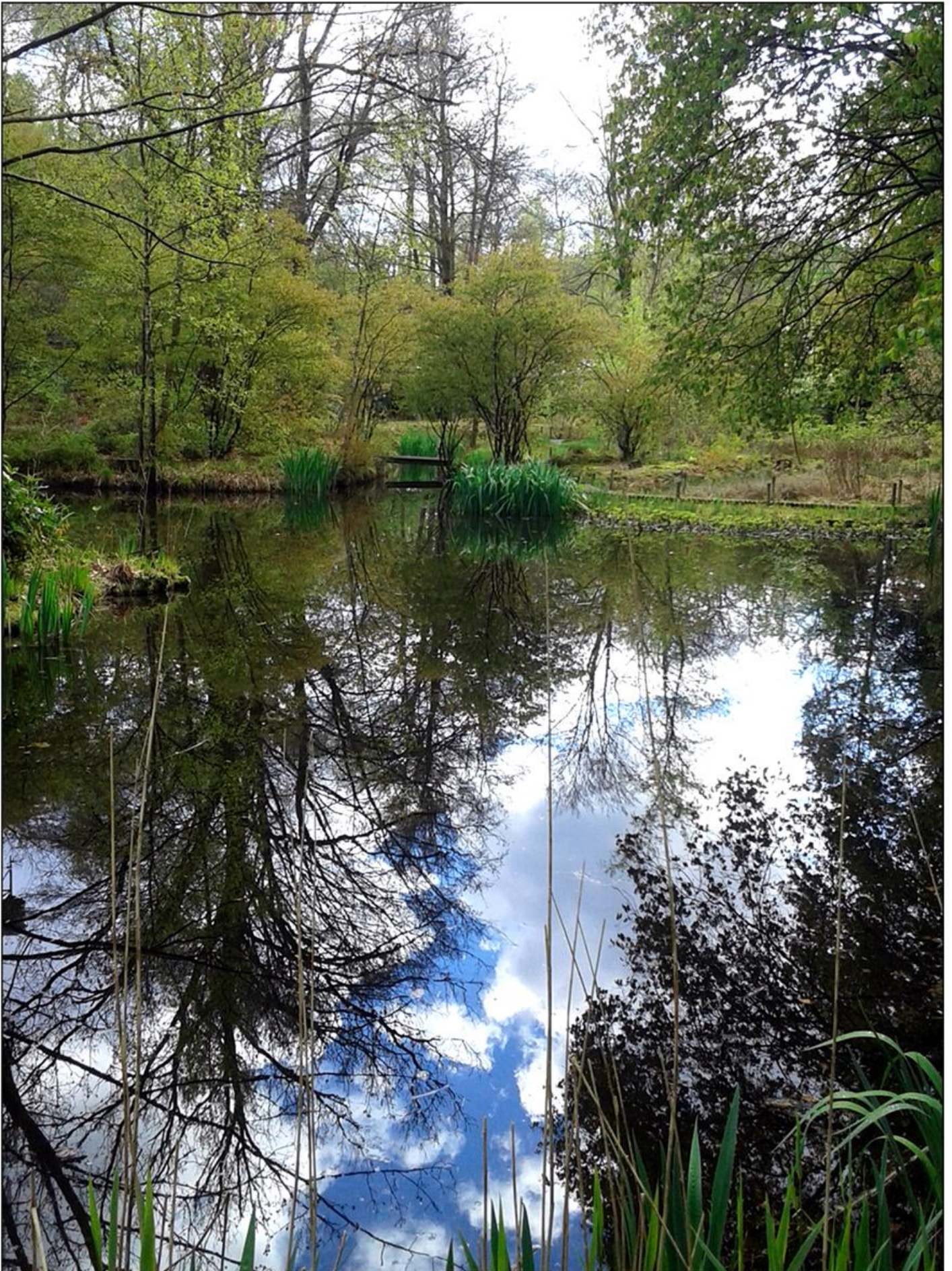


NIEUWTJES VAN EN UIT DE HEIMANSHOF

Een uitgave over het jaar 2022 van de werkgroep Heimanshof



Een mooi beeld van "tafelen en stoelen" bij de vijver in de Heimanshof



Dit is een uitgave van Werkgroep VRIENDEN VAN DE HEIMANSHOF
"Een Veluwse natuurtuin" december 2022

Voorzitter Yvonne Joosten-Seijerling
Botterstraat 127 8081 JW Elburg tel. 06 27236161
e-mail: yvonnejoosten53@hotmail.com

Secretaris Annelies Hulsebosch
Esdoornhof 239 8266 GH Kampen tel. 06 38288218
e-mail: a.hulsebosch@home.nl

Penningmeester Peter van Noorden
Tamarixplantsoen 203 1702 JD Heerhugowaard tel. 06-22613249
E-mail: p.vannoorden@gmail.com

Adres van de tuin: 't Frusselt 30 te Vierhouten

De Heimanshof ontstond in 1935 en behoort tot de oudste heemtuinen van ons land.

De Heimanshof is opgenomen in de 'Oase Heemtuin Gids', een uitgave van de Stichting Oase.

De Heimanshof maakt deel uit van "Paasheuvelgroep Vierhouten".

Banknummer van de werkgroep: NL76 RABO 0163 8274 19
t.n.v. Stichting Vrienden van de Heimanshof

Onze website: www.heimanshof.nl

Website: Anne Kaper: lay-out, Thijs Kaper: techniek
foto voorplaat: Yvonne Joosten
foto's: Peter van Noorden, Hanna van Noorden,
Yvonne Joosten, Hans van Balen

Voorwoord

Yvonne Joosten-Seijerling

Ook dit jaar is er weer veel werk verzet door de leden van onze werkgroep. We werden gelukkig niet meer zo in beslag genomen door alle coronamaatregelen, maar door allerlei tegenslag die een aantal van onze werkgroepsleden trof, was niet iedereen in staat om altijd aanwezig te zijn. Dat drukt ons met de neus op de feiten: we zijn een steeds ouder wordende werkgroep. De helft van ons is rond of boven de tachtig...

Bovendien is één van de werkgroepsleden eind dit jaar gestopt. Ab Floris heeft acht jaar lang hard meegewerkt in de tuin. Het wordt echter voor hem ondoenlijk om vanuit zijn woonplaats steeds op en neer te blijven rijden. We zijn hem heel dankbaar voor zijn jarenlange inzet.

De toekomst van de heemtuin is afhankelijk van de werkgroep. Zonder nieuwe leden zal de tuin uiteindelijk moeten worden teruggegeven aan de natuur. De Paasheuvel heeft helaas geen middelen om de tuin te onderhouden.

De invloed van klimaatverandering was ook weer duidelijk voelbaar: wat was het deze zomer weer heet! De beek stond droog en de vijvers waren miniplassen geworden. Daardoor konden we wel weer gemakkelijker de oevers schoonmaken en de leemkuil onder handen nemen.

Elk nadeel heeft z'n voordeel.....

Besloten is om de roggeakker -voorlopig- niet meer in te zaaien met rogge.

Misschien wordt de grond ook wel 'moe' van ieder jaar hetzelfde gewas. Er is nu gekozen voor het inzaaien met korenbloemen, bleke papaver, echte kamille, bolderik, etc.

Er is ook weer verder gewerkt aan de inventarisatie van de paddenstoelen in de Heimanshof. Helaas hebben we deze door ziekte van Martina niet kunnen afmaken. Een klus voor de herfst van 2023!

Hopelijk kunnen we volgend jaar weer volop aan de slag. Op onze werkdagen kunnen we u, als u dat wilt, meer informatie over de tuin geven.

En nieuwe vrijwilligers zijn van harte welkom!

De Vrienden van de Heimanshof wensen u een mooi en gezond 2023 toe.



Grote vijver in de herfst

Verslag van de penningmeester over 2022

Peter van Noorden, penningmeester

Voor het jaar 2022 stond financieel bekeken een groot project op de rol: het vernieuwen van een groot deel van de Hofhut. Het betreft hier het slaapgedeelte plus de keuken en de wc. Het dagverblijf hebben we een paar jaar geleden zelf nog onderhanden genomen door een deel van het hout te vervangen en nieuwe singels te plaatsen. Ook het tweede deel in eigen beheer uit te voeren leek ons nu teveel gevraagd en daarom werd een lokale aannemer om een offerte gevraagd. Deze kwam inclusief btw op ruim € 9.000,00 uit. Het zou een zeer grote investering worden, waarbij nu ook andere overwegingen een rol gingen spelen zoals de toekomst van de tuin, als de werkgroep niet langer in staat zou zijn om de heemtuin te onderhouden. Op dit moment is de realisatie van de vernieuwing van het dak geparkeerd en zijn we in overleg met de bedrijfsleiding van de Paasheuvel om alternatieve oplossingen te zoeken. Mede door het bovenstaande hielden we de uitgaven in 2022 beperkt.

Inkomsten

De ontvangen rente over 2021 bedroeg € 0,53

In 2022 ontvingen we aan donaties, giften en bijdragen van tuinwachten € 1.399,43.

De opbouw van het totale bedrag was als volgt: van de vaste gebruiker van onze Hofhut ontvingen we € 555,00 en van onze vaste donateurs ontvingen we dit jaar € 697,50.

In het giftenbakje aan het hek zat in totaal € 146,93.

De verkoop van kaarten, boekjes e.d. bracht € 21,50 op.

Uitgaven

De kosten aan de Hofhut en de tuin bedroegen dit jaar € 332,31. Het meeste geld ging dit jaar op aan halfrond hout voor de knuppelbrug, palen en schroeven, bloemenzaad, winterrogge en boekweit.

Het totaal aan andere kosten was € 358,54 te verdelen over de aanmaak en verzending van "Nieuwtjes van en uit de Heimanshof" € 189,14, de bankkosten € 119,40 en het lidmaatschap van Oase (SNPT) € 50,00

Ook dit jaar ontving de werkgroep, vanuit het idee 'Wie een dag werkt heeft recht op een avondmaaltijd', per medewerker/gewerkte werkdag een eetvergoeding van € 10,00. Al jaren stoppen wij dit geld in de 'Eetpot'. In 2022 hadden we een gezamenlijk diner bij Tante Sjaan in Vierhouten. Het saldo van het geparkeerde eetgeld is dus niet van de stichting maar van de vrijwilligers gezamenlijk.

Ten slotte bedank ik, namens het bestuur van de stichting, alle vaste begunstigers voor hun jaarlijkse ondersteuning en als u ons in 2023 weer wilt steunen; ons nummer staat hieronder. U weet toch dat onze stichting ANBI erkend is?

Bankrekening:
NL 76 RABO 01638 27 419
ten name van:
Stichting Vrienden van de
Heimanshof
te Heerhugowaard.
En met het dringende
verzoek:
Wilt u uw volledige adres
vermelden,
ALLEEN DAN
kunnen we u de volgende
nieuwsbrief sturen.

Verslag van de secretaris

Annelies Hulsebosch

Met dit verslag willen wij u graag een indruk geven van de werkzaamheden en ontwikkelingen die zich het afgelopen jaar op en rond de heemtuin hebben afgespeeld.

De werkgroep.

De groep bestaat uit 13 personen: Hans van Balen, Martina Boom, Ab Floris, Cor van Galen, Annelies Hulsebosch, Yvonne Joosten, Els en Ruud Kaper, Tom van der Mast, Hanna en Peter van Noorden,

Eline Oderkerk en Ineke van Schaik. Van februari tot en met november is er elke maand een hele zaterdag gewerkt door leden van deze werkgroep. Het is heel fijn en praktisch dat Peter en Hanna ook dit hele jaar door de contacten hebben bijgehouden. Zij hebben tussendoor ook heel veel klussen gedaan.

Contact en overleg

Met de Paasheuvel zijn we geregeld in gesprek over het onderhoud en de toekomst van de heemtuin. Als er door verder teruglopen van het aantal medewerkers geen vrijwilligerswerkgroep voor de heemtuin meer is, wordt de tuin “aan de natuur teruggegeven”. De Paasheuvel heeft geen geld en geen personeel om de tuin te onderhouden. Lang geleden is er voor geknokt om de tuin te behouden als natuurterrein. We hopen dat er dus tot ver in de toekomst geen bebouwing zal komen.

Wijd verspreid in Nederland en Vlaanderen zijn kleine Oases te vinden met inheemse flora en fauna. Tuinen, parken, ecologisch beheerd groen, in eigendom of in beheer van particulieren, gemeenten, verenigingen of stichtingen.

De Stichting Samenwerkende Natuurrijke Tuinen & Parken (tevens uitgever van het blad “Oase”) stuurde een bordje welke in de Hofhut is geplaatst. Zo is duidelijk dat ook onze tuin lid is van de SNTTP.

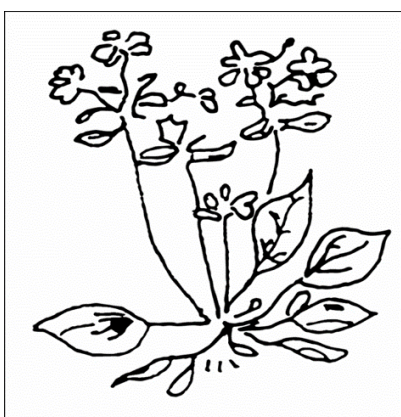
De website en het fotoboek

Thijs Kaper en zijn dochter Anne hebben de website helemaal vernieuwd. We vinden dat het er heel mooi en overzichtelijk uitziet! Els heeft de afgelopen winter een fotoboek met verslag uit het archief van de heemtuin samengesteld. Om de beurt kan eenieder het verslag mee naar huis nemen.

Bijzondere flora

Wat is er veel te zien in de heemtuin: we zijn blij met de grote wolfsklauw, dalkruid, zevenster, orchideeën, en nog meer bijzondere planten en bloemen.

Heel gewoon en toch ook altijd mooi zijn de pinksterbloem, lelietje der dalen, brem, grote muur, inlandse vogelkers, wilde appel, zenegroen, muurleeuwenbekje en Siberisch postelein. De laatste is in het logo van de Heimanshof verwerkt.



Logo van de Heimanshof

Helaas blijft er ook steeds meer weg, de natuur gaat achteruit door stikstof en klimaatveranderingen.

In de herfst is de zeldzame Ruige Paardenstaart aangeplant.



*pinksterbloem - lelietje-der-dalen - zenegroen
muurleeuwenbek - brem - siberisch postelein*

Terugkomende werkzaamheden

Het hele jaar door werd het teveel aan gras op de paden en op de heidebult weggemaaid of getrokken. Blad werd van de paden en uit de kuil voor de Hofhut geharkt. Het grasland wordt met de zeis kort gehouden.

Opslag van beuk, Amerikaanse vogelkers en eik werd weggehaald. hulst werd verplaatst naar randen in de Boswal en het teveel aan braam, varens, hazelaar, gagel en lelietje-der-dalen werd weggehaald.

Bezoekers

Ongewenst bezoek krijgen we helaas ook weleens, in het voorjaar vond een groep jongeren uit 'het Eekhuus' het nodig om een ruit bij de Hofhut in te gooien en een grote ruit veiligheidsglas ernstig te beschadigen. In de vitrine bij de ingang kunnen bezoekers de nieuwe vogelnestjes en een wespennest zien die we van campingbewoners hebben gekregen. In verband met mogelijk bezoek in de tuin van deelnemers aan de bijeenkomst 100 jaar Paasheuvel hebben Hanna en Peter begin juli de tuin een snelle opknapbeurt gegeven. In augustus was het een warme dag en het werken in de zon was best pittig! Er zijn verschillende bezoekers geweest en we kregen complimentjes, altijd fijn! In september kwamen 11 personen plus een groep van 20 de tuin bekijken.

De werkdag in oktober begon met het bezoek van een grote groep volwassenen en kinderen vanuit de slaap- vleugel. Voor de kleintjes waren vooral de paddenstoelen een leuke verrassing.

Op de poort is een nieuw bord in de huisstijl van de Paasheuvel aangebracht. Jammer dat er twee zaken op staan vermeld die niet correct zijn: de heemtuin is vrij toegankelijk tot zonsondergang en niet tot 23.00 uur. En het plannen van een bezoek op groepsgebouwen.nl is voor onze tuin natuurlijk niet van toepassing.



WINTER

De eerste werkdag van het jaar 2022 zou plaats vinden op zaterdag 19 februari. Een hevige storm raasde vrijdag de 18e over Nederland, waardoor het niet verantwoord was om de volgende morgen de weg op te gaan. De werkdag werd daarom afgezegd.

De storm had ook schade aan de tuin gebracht, vooral in de Boswal waren een paar bomen omgegaan.



Omgewaaide boom in de boswal

Naast de Hofhut waren weer grote takken afgebroken. De grote boomstammen werden door de Paasheuvel opgeruimd, mede omdat een paar grote bomen uit de Boswal ook op het terrein van de KPN en de Boerenschuur lagen.

Andere schade was: kapot hekwerk met de burens, de waterput en de daksingels van de schuur.

Samen met de schade veroorzaakt door een eerder bezoek van een wild zwijn en het vele takkenwerk, overgebleven na het eerste zaagwerk, was er ook nog de normale hoeveelheid werk in de tuin te doen. Daarom is er in maart op extra dagen gewerkt.

Door werkzaamheden bij de burens bleek onze waterleiding te zijn beschadigd, gelukkig kon dat snel worden verholpen.

Op de reguliere werkdag in maart is nieuwe dakbedekking gelegd op de helft die door de storm was beschadigd.



Dakherstel van de schuur

De waterput is hersteld, de omgevallen bomen in de Boswal zijn weggehaald, de kreek werd schoongemaakt, paden zijn weer schoon en veilig te belopen, op veel plaatsen werd ophoping van blad weggehaald en afgevoerd. Het Dalkruid en Zevenster kunnen weer groeien. Geschikt hout is overgebracht

naar een nieuwe plek voor het stimuleren van paddenstoelen

VOORJAAR

In het voorjaar is de schade van het zwijnenbezoek zoveel mogelijk hersteld. Achter de leemkuil is de afscheiding nu bijna gereed. In de borders is compost aangebracht en er is gewied.

De jeneverbesstruiken zijn gecontroleerd op perenvuur, gelukkig hebben we dat niet meer aangetroffen. De Kopsloot werd schoongemaakt en de composthoop werd omgezet. Achter de border zijn de lelietjes der dalen ingeperkt, het veentje is van dor blad geschoond en op het blauwgrasland is dor materiaal verwijderd.

De kamperfoelie is overeind gezet, de leemkuil is ontdaan van veel gras en heermoes, de takken die over de paden hingen zijn geknipt. Er zijn ook technische klussen: de nieuwe waterput is in de verf gezet, daksingels van de schuur zijn gekit, grof afval naar de werf gebracht en de afdamming in de beek is weggehaald. In de Boswal is, na graafwerkzaamheden op de camping, een behoorlijke bult bagger op onze wal gestort die nu voorzien van stekelige hulststekjes mooi de doorgang verspert.

ZOMER

Wat was het weer warm en droog! Dat heeft zijn sporen ook in de tuin achtergelaten: de kleine vijver is een waterplasje geworden, de grote vijver had brede "stranden", de beek was een

wandelweg geworden en de leemkuil stond geheel droog.

Hierdoor was het goed mogelijk om de vijver- en beekranden schoon te maken, de leemkuil aan te pakken, een deel van de lissen uit de beek te verwijderen en flink wat riet bij de grote vijver weg te halen.

In juli hebben we ons gezamenlijke etentje gehouden, op het vertrouwde adres bij tante Sjaan in Vierhouten.

HERFST

Een paar flinke regenbuien in september zorgden ervoor dat de aanvoer van water weer op gang is gekomen. Het water in de beide vijvers was al zichtbaar gestegen. Dit jaar was er een enorme hoeveelheid eikels, met veel lawaai knalden de eikels op de Hofhut, in het water, of onze hoofden, we werden bekogeld....! Het waterpeil in de vijver en de beek bleef nog steeds te laag.

Het weer werkte ook in november nog volop mee en het werken in de heemtuin was weer genieten. Het roodborstje volgde ons de hele dag. Op de heidebult hebben we weer de grote wolfsklauw zien staan. Naast het gebruikelijke grasmaaien en bladharken werden hulst en wilg gesnoeid, riet geknipt, geplant en gezaaid. De eik in het weiland werd geknot en van de dode boom bij de kreek werden de grote takken weggehaald, Onze gereedschapsschuur werd opgeruimd en als laatste is de

Hofhut schoongemaakt en klaar voor de winter afgesloten.

Enkele bijzondere onderwerpen

Tafelen en Snoeien

Els attendeert ons op 'Tafelen en Stoelen', een snoeimethode.

In het lentenummer nr.125 in 2022 van het tijdschrift voor natuurtuinen OASE stond een leuk artikel over de groendienst van Amstelveen. Dat is een heldere samenvatting en een les in snoeien waar we ons als Heimanshof-heemtuiniers wel in herkennen. In tegenstelling tot de meeste stadsparken wordt in de heemparken in Amstelveen bij het snoeien van bomen de grilligheid in de groei juist geaccentueerd. Vanaf ongeveer 1925 volgde men daar de visie van Koos Landwehr, een natuur-collega van Thijsse en Heimans. Ze maakten doorkijkjes tussen het groen in plaats van gelijkvormige lanen en bosranden.



Tafelen en stoelen (voorbeeld 1)

Deze snoeiwijze heet tafelen en stoelen. Ook in onze Heimanshof proberen we de begroeiing af te wisselen: hoge bomen met verschillende hoogten, een struiklaag van 2,5 tot 4 meter, en een kruidlaag tot ruim 1 meter hoog.



Tafelen en stoelen (voorbeeld 2)

In het artikel staat het zo: Door jaarlijks vormsnoei toe te passen voorkom je dat er grote en lelijke ingrepen nodig zijn. Zo ontstaan er geen groene muren van struiken, maar open en wisselende doorkijkjes.

Gewurm met wormen.

Om de composthoop achter de schuur beter op gang te krijgen had Els een goed idee bedacht.

Thuis schepte ze uit haar eigen composthoop een flinke kluit halfverteerde planten met aarde. Het krioelde hierin van de wormen, pissebedden en andere organismes, die de vertering van het blad op zich hadden genomen.

Maar met deze vuilniszak van achter uit de tuin naar voren lopend, bleken de eerste pissebedden zich al door de gaatjes in die vuilniszak naar buiten te

wurmen. Dus een gloednieuwe vuilniszak om de oude kapotter zak gedaan en héél goed dicht gebonden. Want je wilt ook geen wormen in je auto hebben!

Maar ook wormen zijn intelligent genoeg om bij gevangenschap op de vlucht te slaan.

In de heemtuin aangekomen hadden veel wormen zich al uit de binnenste zak geworsteld. Ze zaten klem tussen beide zakken in geplakt.

Ah jasses, wat een gedoe om ze op de composthoop te storten. Maar, deels met de hand van de zak geveegd en deels bovenop de compost gelegd, waren ze aan het eind van de dag toch allemaal in de bladhoop verdwenen. Welkom thuis hier, jongens, en eten maar!



Zak met wormen

Operatie geslaagd. Maar of het voor herhaling vatbaar is? Nou nee, ik denk het niet.

Tijd voor de roggeoogst.

Nu onze tuinvrouw April ons al twee jaar geleden heeft verlaten, en ook haar Berberpaard geen biologische mest meer heeft geleverd, begint de rogge in de roggeakker de moed te verliezen

Daarom hebben we in het afgelopen jaar geprobeerd de akker in te zaaien met een mengsel van half-om-half rogge en boekweitzaad. En het resultaat is één bloeiende boekweitplant!

En de rogge heeft het in alle droogte van dit jaar en in de arme grond niet verder geschopt dan dorre grasachtige sprietten zonder een korrel rogge.

Denk dan eens aan de boeren tweehonderd jaar geleden. Zo zag toen hongersnood eruit op de Veluwe. Vrees ik.

Nu is het oogsttijd. We ontdoen de akker van roggegras en ander gras. We graaien met de hand slechts twee kruiwagens oogst van deze akker. Zoiets hadden we nog niet eerder meegemaakt. Daarom spitten we de grond nu niet om en laten we het 'onkruid' staan.

En volgend jaar? Dan proberen we er met groot optimisme een bloemenakker met de oorspronkelijke akkerkruiden van te maken. Dat zijn andere akkerranden dan we bij de huidige boeren zien. Wij willen graag de oorspronkelijke bleke klaproos, echte kamille, margriet, korenbloem enzovoort zien. Als de stikstof het tenminste toelaat. Maar een pluktuin zal het nooit worden.



Één bloeiende boekweitplant in de roggeakker

Uit het logboek en andere wetenswaardigheden

Februari.

... De eerst werkdag in februari wordt afgelast.

Hoewel de spullen al klaar staan voor vertrek, durven we na de hevige storm van vannacht niet door de bossen te rijden. We horen dat er in het land diverse boswegen zijn afgesloten...

Mei.

... Wat een geluk! De bezinkplek in de beek, net buiten de tuin, is door de campingmensen gebaggerd. Er ligt een berg smeuije vochtige grond voor de ingang van de tuin. Ab fabriceerde een soort zeef van kuikengaas. En met vier handen jonassend werd er kruiwagen na kruiwagen gevuld met uitstekende vergane bladgrond. En dan maar

storten en verspreiden over de border!
We zijn benieuwd wat voor zaden we uit de beek daar gratis bij cadeau krijgen. Later heeft Ab een echte zeef gemaakt die op de kruiwagen past. Dat werkt gemakkelijker en deze zeef behoort nu tot ons vaste gereedschap...

Juli.

... Een zeer verzorgde tuin, waar onze bezoekers ons complimenten over maakten. En bezoekers waren er best veel: een grote groep van twaalf personen en twee dames met een hond lopend, die daarna op de arm genomen werd. Een moeder met twee kinderen, een groepje van drie, en loslopende wandelaars, mensen die op de camping logeerden, of van de Paasheuvel kwamen en zelfs uit het dorp...

... De hut is goed schoon gemaakt zodat onze jaarlijkse tuinwacht met haar gasthondje weer welkom is ...

... En toen gingen we ons omkleden voor ons vrijwilligers-uitstapje, een etentje bij Tante Sjaan. We hadden een overdekt terras voor onze groep alleen. Dat was knus en zonder veel lawaai. En een prima maaltijd!...

...Ja ja, en die mooie foto's die iedereen neemt – daar zie je nooit iets van terug. Nou, toch wel, die staan tegenwoordig op onze vernieuwde website...

Juli/augustus.

...Heemtuinwacht Ellie schrijft naast haar dank aan onze schoonmaakploeg: Alles was eigenlijk als vanouds, met uitzondering van de glasschade (door

vandalisme). Na vijf dagen is de ruit van de slaapkamer hersteld. Maar het raam van de vitrine (ster in het glas) kwam niet in aanmerking, want de ruit had volgens de bedrijfsleiding slechts schade opgelopen. En dat is wat anders dan vernieling – niet verzekerd dus. Snap jij het?...



Heemtuinwacht Ellie met hond Kweenie

... Trouwe logeerhond Kweenie arriveerde een half uur na mij. Hij herkende Ineke ook direct. Ditmaal geen hondenverdriet bij het afscheid. Kweenie weet nu blijkbaar dat logeren niet een definitief afscheid is...

... Er is nog geen dag zonder bezoek geweest. Voor het derde jaar kwam een vrouw met haar twee jonge kinderen langs. Drie jaar geleden is ze in Vierhouten komen wonen. Ze nemen een lunch mee en picknicken in de tuin. Het is hun vakantie-uitje!...

... Zondag kwam er een man binnenlopen die meldde dat er achter in de tuin jongens zaten die in bomen klonnen. Hij kwam met drie bengels terug. Ik had de bengels niet binnen

zien komen. Een half uur later waren ze echter weer terug. Ze bleken alleen Frans te praten. Samen met hond achter ze aangegaan. Zag ze nergens meer. Over de sloot ontsnapt?

Paar dagen later trof ik ze achter in de tuin aan, waar ze op zoek waren naar de pijlen van de schietschijf die ze hadden opgesteld. Ik stuurde ze weg, maar toen gaven ze voor het niet te begrijpen. Ook de beheerder bellen hielp niet. Later hadden twee kleine jongetjes 3 pijlen gevonden en hebben ze die aan mij afgestaan. We troffen de schietschijf van de bengels aan in de vijver. Ben naar de receptie van camping 'Veluws Karakter' gegaan. Later waren ze er weer. Hek openrukken, rondrennen. Saaie vakantie voor deze tieners, en mij in de zeik nemen.

Volgende dag de boog teruggebracht naar de receptie. De medewerkster bevestigde dat er geen praten met ze was, maar dat ze vandaag vertrokken waren! Opluchting bij mij en Kweenie.

... Drie fietsers uit Goeree Overflakkee op bezoek. Hadden nog nooit van heemtuinen gehoord. Toch zijn er twee op Goeree Overflakkee, las ik in het Oaseboekje. Het Henk-van-Laar-verhaal doet het altijd goed! "Vragen staat vrij" (vroeger radioprogramma) en het antwoord geeft Henk van Laar!...

... Hitte. Een buurman van Buitengoed kwam een overcomplete ventilator brengen met het oog op een eventuele nachtelijke hitte. Overdag is het hier 28 graden geweest.

's Ochtends gedaald tot 18 graden. Omdat de deur van de slaapkamer dicht moet blijven (tegen de muizen) is het daar vast wel boven de dertig graden geweest. In het algemeen heb ik in de loop der jaren meer last gehad van nachtelijke kou! En we moeten de komende eeuwen het energieverbruik drastisch beperken. Deze uit-de-kluiten-gewassen ventilator dus maar in de schuur bewaren, denk ik...

... 's Avonds kwam er een Fransman die planten mee wilde nemen. Hij zei: "I go to my home." Hij verstond mijn Engels dat er geen planten uitgestoken mochten worden. Hij zei Okay en vertrok...

... Vier avondlijke bezoekers ontdekten onder het expositiebord een boktor en namen er een foto van. Daarna ging de boktor op de vleugels. (*Redactie: een boktor?? Nee toch! Was het een Vliegend Hert? Of een junikever/meikever? Een boktor eet je houten huis op!*) ...



Boktor



Vliegend hert

... Soms wandelen er oude dames door de tuin met rollators. Ik vermoed dat het hotel in Vierhouten haar gasten naar de heemtuin verwijst. Het is dus niet voor niets dat we de paden onderhouden...

... Domineeszoon de veertienjarige Marc is zeer geïnteresseerd in het tuinonderhoud. Hij wil wel meehelpen

maar is zaterdags juist verhinderd. Hij had allerlei ideeën en adviezen; vrijwilligers ronselen in Vierhouten, vaker gieten bij droogte, geld ophalen om een tuinman te kunnen betalen, geld verdienen met stroopwafels verkopen. Ineke en ik hebben hem gezegd dat het een interessant gesprek was. Een jongen met organisatie-inzicht en talent!...

... Ik wilde Kweenie nog een wandelingetje gunnen voor haar vakantie erop zat. Maar het werd een wandeling van twee en een half uur omdat ik verdwaalde. Kweenie lag voor Pampus in haar mand toen ze gehaald werd. Ze liep kwispelstaartend naar de auto en keek niet meer naar haar gastvrouw om. (Wat sneu nou.) En in de geldkast aan het hek zat ook al niks...

... De tuin is mooi, maar de kuil voor de hut heeft mijn voorkeur, donker en plechtig als een kathedraal bij schemer en duisternis...

... Een paar jaar geleden heb ik op de Vossenbergh een Amsterdammer ontmoet die geïnteresseerd was geraakt in Fré Cohen, en aldus van het bestaan van de AJC had gelezen. Ik kom hem her en der tegen in Amsterdam. En dan zwaait hij naar me en roept: "AJC!"

Ik wil maar zeggen, voor een goed gesprek met een onbekende Amsterdammer moet je in Vierhouten wezen...

... Tuinwacht Ellie meldde in het logboek meer dan 80 bezoekers in drie weken tijd! Mooie tuin toch?

Augustus.

... We hebben met tien personen geweldig gewerkt. De leemkuil schoongemaakt – wat een werk, maar ook wat een samenwerking.

Er is geseisd, tjonge wat komt daar een boel vanaf. Allemaal in de wal gewerkt. Tijdens de thee weer stevige discussies gehad. Daar zijn we goed in...

... Vandaag is de vitrine schoongemaakt. Vergane nesten weg, nieuwe nestjes met eitjes erin, en namen erbij. Enfin, we kunnen weer showen.

Oktober.

... In de akker zaaien we de helft van het akkerbloemenzaad. Nood breekt wet: de rogge is niet opgekomen, en van het boekweitzaad staat één plant overeind. Klimaatschade?

Stikstofschade? Ik denk het. We gaan proberen er een ouderwetse bloemenakker van te maken. Kijken of daar nog wat groeien wil...

November.

... Yvonne bracht haar vriendin mee, gezellig, en we hopen dat ze het erg naar haar zin heeft!

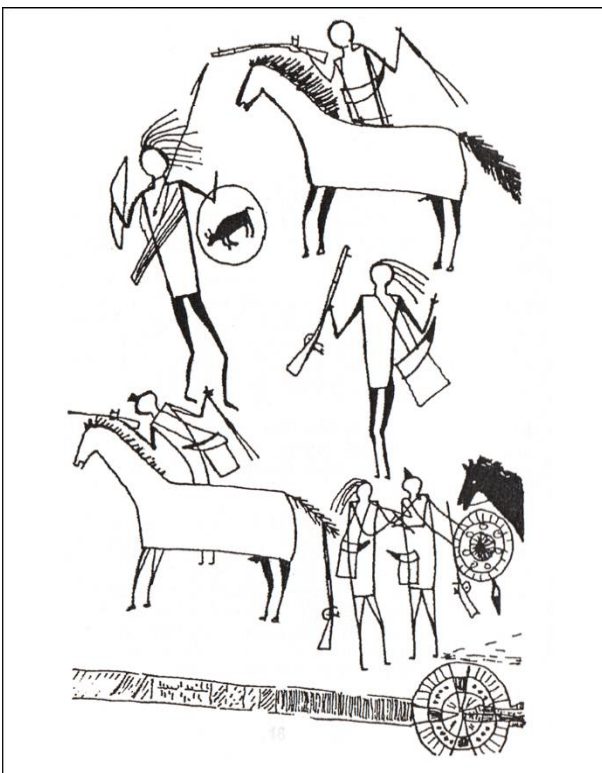
En dan vandaag lawaai en stank. Wat vervelend dat de burens de hele dag aan het zagen zijn. En iemand verbrandde vast iets wat niet mag. Bah, wat een chemische stank. Dat is geen zuivere koffie!...

... Maar het weer was goed. Een fijne dag, een goed jaar.

Graag tot ziens in 2023!...

“Het zien van uw steden doet pijn aan de ogen.”

Er waren bezoekers met interesse voor de vitrine en het boekje “Het zien van uw steden doet pijn aan de ogen”. Later kwamen ze nog een boekje kopen, omdat ze het erg goed en erg actueel vonden. Dat is het ook! Maar het is wel geschreven na een toespraak uit 1855. Indianenopperhoofd Seattle van de stam der Duwanisch-indianen sprak deze tekst uit voor de Amerikaanse autoriteiten die het land van de indianen wilden kopen. Opperhoofd Seattle waarschuwde toen al voor de verstoring van het evenwicht in de natuur door de respectloze heersersmentaliteit. Kortom, klimaatproblematiek!



Een tekening uit het boekje

Wij zijn een deel van de aarde en de aarde is een deel van ons. De geurende bloemen zijn onze zusters, het rendier, het paard, de grote adelaar onze broeders. De schuimkoppen in de rivier, het sap van de weidebloemen, het zweet van de pony en van de man, het is allemaal van hetzelfde geslacht, óns geslacht.

Als dus het grote Opperhoofd in Washington laat zeggen dat hij ons land wil kopen, vraagt hij wel veel van ons.

Een stukje tekst uit het boekje



In september komt er – na totale droogstand – weer wat water in de vijver